

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG

AZ EGSZB 508. PLENÁRIS ÜLÉSE (2015. MÁJUS 27–28.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye Javaslat tanácsi irányelvre a 2011/16/EU irányelvnek az adózás területére vonatkozó kötelező automatikus információcsere tekintetében történő módosításáról

(COM(2015) 135 final – 2015/0068 (CNS))

és Javaslat tanácsi irányelvre a 2003/48/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

(COM(2015) 129 final – 2015/0065 (CNS))

(2015/C 332/07)

Főelőadó: Petru Sorin DANDEA

2015. március 31-én az Európai Unió Tanácsa úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 115. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat tanácsi irányelvre a 2011/16/EU irányelvnek az adózás területére vonatkozó kötelező automatikus információcsere tekintetében történő módosításáról

[COM(2015) 135 final – 2015/0068 (CNS)]

és

Javaslat tanácsi irányelvre a 2003/48/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

[COM(2015) 129 final – 2015/0065 (CNS)].

Az EGSZB Elnöksége 2015. március 17-én megbízta a „Gazdasági és monetáris unió, gazdasági és társadalmi kohézió” szekciót a bizottsági munka előkészítésével.

A munka sürgősségére való tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2015. május 27–28-án tartott 508. plenáris ülésén (a 2015. május 27-i ülésnapon) főelőadót jelölt ki Petru Sorin Dandea személyében, továbbá 148 szavazattal 11 ellenében, 15 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság által benyújtott irányelvjavaslatot, amelynek segítségével az Európai Bizottság folytatja az adócsalás és adókikerülés elleni küzdelem megerősítésére irányuló cselekvési tervbe⁽¹⁾ foglalt intézkedések végrehajtását.

⁽¹⁾ COM(2012) 722 final – Cselekvési terv az adócsalás és az adókikerülés elleni küzdelem megerősítésére.

1.2. Az EGSZB egyetért azzal, hogy a 2011/16/EU tanácsi irányelv hatálya alá tartozó automatikus információcserét terjesszék ki az előzetes adómegállapítási határozatokkal és az előzetes árképzési határozatokkal kapcsolatos információkra, mivel a határokon átnyúló tevékenységet végző vállalatok bizonyos esetekben olyan konstrukciók kiépítésére használják ezeket, amelyek a tagállamok adóalapjának szűküléséhez és a belső piac hatékonyságának csökkenéséhez vezetnek.

1.3. Az EGSZB ellenzi az adókikerülést (tax avoidance), amely bár nem jogellenes, erkölcsellenes minősül, mivel lehetővé teszi az ezt a gyakorlatot alkalmazó vállalatoknak, hogy az egyének és a kis- és középvállalkozások által fizetett adókhoz képest abszolút értékben jóval alacsonyabb adókat fizessenek.

1.4. Az EGSZB úgy véli, hogy az irányelvtervezetben ismertetett intézkedések jelentősen csökkenthetik a tagállamok által elszenvedett bevételkieséseket, ezért javasolja, hogy a lehető legrövidebb időn belül fogadják el ezeket.

1.5. Az előzetes adómegállapítási határozatokra vagy az előzetes árképzési megállapodásokra vonatkozó információk nagyon fontosak, és segíthetik a tagállamokat abban, hogy felismerjék a mesterséges ügyleteket. Az EGSZB felhívja azonban a figyelmet arra, hogy egy ügylet jogi szempontból mesterségesnek minősítése sok esetben bonyolult eljárásnak bizonyulhat, ezért azt ajánlja, hogy a tagállamok tegyenek erőfeszítéseket az irányelvtervezet rendelkezéseinek minél pontosabb átültetésére.

1.6. Az EGSZB azt ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy fokozza erőfeszítéseit az OECD szintjén folyó tárgyalások során a BEPS (adóalap-erózió és nyereségátcsoportosítás) standard elfogadása érdekében, valamint azért, hogy utóbbi tartalmazza az irányelvjavaslatban szereplő rendelkezéseket. Az automatikus információcsere (AEOI) standardjával együtt a BEPS lesz majd a leghasznosabb eszköz az adócsalás és az adókikerülés elleni globális küzdelem vonatkozásában.

1.7. Az EGSZB üdvözlözi az Európai Bizottság javaslatát a (megtakarítások adóztatásáról szóló – *Savings Directive*) 2003/48/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről. A 2011/16/EU tanácsi irányelvet módosító 2014/107/EU tanácsi irányelv minden pénzügyi termékre kiterjed, a megtakarítások adóztatásáról szóló irányelv hatálya alá tartozókat is beleértve. A javasolt hatályon kívül helyezés célja, hogy elkerüljük a két párhuzamos standard alkalmazását, ezenkívül egyszerűsíti a szabályozást.

2. Az Európai Bizottság javaslatai

2.1. Az Európai Bizottság 2015. március 18-án három közleményt⁽²⁾ terjesztett elő, amelyek az adócsalás és az adókikerülés elleni küzdelem megerősítését célzó cselekvési tervben meghatározott egyes intézkedések végrehajtására irányulnak⁽³⁾. Ezek közül az első (COM(2015) 135 final) az adózás területén történő közigazgatási együttműködést tárgyaló 2011/16/EU irányelv módosításáról szóló tanácsi irányelvjavaslat. A második közlemény (COM(2015) 136 final) a költségvetési átláthatóság fokozása terén elért eredményeket és az Európai Bizottság által tervezett további intézkedéseket vázolja fel. A harmadik közlemény (COM(2015) 129 final) javaslat tanácsi irányelvre a 2003/48/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (a megtakarítások adóztatásáról szóló irányelv – *Savings Directive*).

2.2. A 2011/16/EU irányelv módosításáról szóló irányelvjavaslattal az Európai Bizottság az adóhatóságok közötti átfogó és hatékony közigazgatási együttműködést kívánja elérni, biztosítva a határokon átnyúló vonatkozású előzetes adómegállapítási határozatokkal és a vállalatok által alkalmazott előzetes árképzési megállapodásokkal kapcsolatos kötelező automatikus információcserét. Ezek a gyakorlatok egyes esetekben a határozatot kibocsátó tagállamban csökkentett szintű adóterhekhez vezethetnek, aminek eredményeként más érintett tagállamokban is alacsony maradhat az adóköteles jövedelem.

⁽²⁾ COM(2015) 135 final – Javaslat tanácsi irányelvre a 2011/16/EU irányelvnek az adózás területére vonatkozó kötelező automatikus információcsere tekintetében történő módosításáról.

COM(2015) 136 final – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az adócsalás és az adókikerülés elleni küzdelmet szolgáló adózási átláthatóságról.

COM(2015) 129 final – Javaslat tanácsi irányelvre a 2003/48/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről.

⁽³⁾ COM(2012) 722 final – Cselekvési terv az adócsalás és az adókikerülés elleni küzdelem megerősítésére.

2.3. A (megtakarítások adóztatásáról szóló – *Savings Directive*) 2003/48/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezését célzó tanácsi irányelvjavaslat elengedhetetlen, mivel azáltal, hogy 2014. december 9-én elfogadták az adózás területén folytatott kötelező automatikus információcseréről szóló 2011/16/EU irányelvet módosító 2014/107/EU tanácsi irányelvet, amely a számlainformációk automatikus cseréjére vonatkozó globális standardot ülteti át az uniós jogba, ez a többi jövedelmi kategória mellett a megtakarításokra is vonatkozni fog. Erre való tekintettel hatályon kívül kell helyezni a megtakarítások adóztatásáról szóló irányelvet annak érdekében, hogy elkerüljék a két szabvány párhuzamos alkalmazását, ami azt is jelentené, hogy pótlólagos és aránytalan többlet adminisztrációs terhet rónának a vállalkozásokra.

2.4. Az Európai Bizottság Európai Parlamentnek és Tanácsnak szóló közleménye az adócsalás és az adókikerülés elleni küzdelmet szolgáló adózási átláthatóságról ismerteti azokat az eredményeket, amelyeket az adócsalás és az adókikerülés elleni küzdelem megerősítéséről szóló cselekvési tervbe foglalt intézkedések végrehajtása tekintetében értek el. Az Európai Bizottság továbbá azokat az intézkedéseket is felvázolja, amelyeket a jövőben lehetne végrehajtani.

3. Általános észrevételek

3.1. Az adózás területén történő közigazgatási együttműködést tárgyaló 2011/16/EU irányelv módosításáról szóló irányelvtervezeten keresztül az Európai Bizottság folytatja az Európai Tanács kérésére az Európai Bizottság által 2012 végén előterjesztett, az adócsalás és az adókikerülés elleni küzdelem megerősítését célzó cselekvési tervbe foglalt intézkedések végrehajtását. Véleményében ⁽⁴⁾ az EGSZB üdvözölte a fenti terv előterjesztését, és támogatásáról biztosította az Európai Bizottságot a belső piacot veszélyeztető ezen jelenségek elleni fellépés tekintetében.

3.2. Az irányelvtervezet célja, hogy a kötelező automatikus csere tárgyát képező információk kategóriái közé vegyék fel az előzetes adómegállapítási határozatokat és az előzetes árképzési határozatokat is. Ezeket a határozatokat gyakorta a vállalatok igénylik az adóhatóságoktól, hogy igazolható legyen az üzleti tevékenységek jogszerűsége. Az adómegállapítási határozatok önmagukban nem jelentenek problémát, és több tagállam is alkalmazza ezeket. Mindezzel együtt az adómegállapítási határozatokat a vállalatok néha azoknak a konstrukcióknak a kidolgozásakor alkalmazzák, amelyek lehetővé teszik a befizetett adók csökkentését, ezáltal pedig a tagállami adóalapok szűkülését és a belső piac hatékonyságának romlását idézik elő. Az EGSZB egyetért azzal, hogy ezeket az információkat a kötelező automatikus információcsere hatálya alá kell helyezni, mivel az agresszív adótervezés leküzdésére irányuló erőfeszítéseikhez a tagállamoknak szükségük van ezekre az információkra.

3.3. Az Európai Bizottság által előirányzott változtatások lehetővé teszik majd a tagállamok számára, hogy azonosítsák a vállalatok által létrehozott, a nemzeti adóalapok szűkítését eredményező esetleges konstrukciókat, pl. a transzfer árképzésen keresztül, amely csökkentett jövedelemadóhoz vezet a létrejött helyétől eltérő joghatóságokban. Az EGSZB több alkalommal is kifejtette, hogy ellenzi ezeket a gyakorlatokat, amelyek még akkor is, ha nem jogszerűtlenek, erkölcsstelenek, mivel arra ösztönzik a tagállamokat, hogy növeljék az adószinteket a kis adóalanyok esetében, legyenek azok vállalkozások, illetve magánszemélyek, amelyek végül abszolút értékben magasabb adókat fizetnek, mint a nagyvállalatok.

3.4. Az Európai Bizottság elismeri, hogy az adókikerülésnek és az adócsalásnak sok esetben határokon átnyúló dimenziója van, mivel a globalizáció és az adófizetők fokozott mobilitása elősegíti ezeket a jelenségeket. Az EGSZB úgy véli, hogy az irányelvtervezetben ismertetett intézkedések jelentősen csökkenthetik a tagállamok által elszenvedett bevételkieséseket, ezért azt javasolja, hogy a lehető legrövidebb időn belül vezessék be ezeket.

3.5. A megtakarítások bevonása azon jövedelmi kategóriák közé, amelyek az adózás területére vonatkozó közigazgatási együttműködésről szóló irányelv által szabályozott kötelező automatikus információcsere hatálya alá tartoznak, egyszerűsíti a szabályozási rendszert, ugyanakkor pedig növeli az adózás átláthatóságát. Az EGSZB egyetért a (megtakarítások adóztatásáról szóló – *Savings Directive*) 2003/48/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló irányelvtervezettel, mivel előbbi hatályát átvette és kiterjesztette az adózás területére vonatkozó kötelező automatikus információcseréről szóló 2011/16/EU irányelvet módosító 2014/107/EU tanácsi irányelv.

⁽⁴⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – Cselekvési terv az adócsalás és az adókikerülés elleni küzdelem megerősítésére (HL C 198., 2013.7.10., 34. o.).

4. Részletes megjegyzések

4.1. Az határokon átnyúló tevékenységet folytató vállalatok által támogatott agresszív adótervezés évente több száz milliárdos veszteséget okoz a tagállamok költségvetése számára. Az EGSZB egyetért azzal, hogy a 2011/16/EU tanácsi irányelv 8. cikke a) bekezdése által szabályozott kötelező automatikus információcserét terjesszék ki a tagállamok hatóságai által kibocsátott előzetes adómegállapítási határozatokra és az előzetes árképzési határozatokra is, és úgy véli, hogy a jobb költségvetési átláthatóság megvalósítása és e kedvezőtlen jelenség elleni küzdelem érdekében erre szükség van.

4.2. A tény, hogy – az irányelvjavaslat rendelkezéseivel összhangban – a tagállamok hozzáféréssel rendelkeznek majd e két típusú határozattal kapcsolatos információkhoz, nem biztosítja majd azoknak a konstrukcióknak a felszámolását, amelyeket a vállalatok az adókikerülés céljára használnak. A legtöbb esetben ezek a konstrukciók a tagállami jogszabályok hiányosságaira vagy a különböző nemzeti jogszabályok közötti ellentmondásra spekulálnak. Az EGSZB azt ajánlja az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak, hogy mind európai, mind pedig nemzeti szinten folytassák a meglévő jogi keret egyszerűsítését és harmonizációját.

4.3. Az előzetes adómegállapítási határozatokra vagy az előzetes árképzési megállapodásokra vonatkozó információk nagyon fontosak, és segíthetik a tagállamokat abban, hogy felismerjék a mesterséges ügyleteket. A (különböző tagállamok anya- és leányvállalatai esetében alkalmazandó adóztatás közös rendszeréről szóló – *Parent subsidiary directive*) 2011/96/EU irányelv által előírt általános visszaélés elleni szabály (GAAR) alkalmazásával a tagállamoknak lehetőségük nyílik arra, hogy a mesterséges ügyletek után visszaszerezzék az adóbevételekből elveszett összegeket. Az EGSZB felhívja azonban a figyelmet arra, hogy annak bizonyítása, hogy egy ügylet jogi szempontból mesterségesnek minősül, sok esetben bonyolult folyamat.

4.4. Az EGSZB megismétli egy korábbi véleményében szereplő javaslatát, hogy a tagállamok vezessenek be egy az állami és uniós alapokhoz való hozzáférést tiltó eljárást azon vállalatok vonatkozásában, amelyek támogatják az adókikerülést, vagy amelyek tevékenységeiket adóparadicsomként elhíresült joghatóságokon keresztül bonyolítják.

4.5. Tekintettel a kötelező automatikus információcsere tárgyát képező nagy mennyiségű információra, és szem előtt tartva a 8. cikkben már szereplő információk egyéb típusúakkal való kiegészítését, az EGSZB azt ajánlja, hogy a tagállamok biztosítsák az irányelvtervezet rendelkezéseinek helyes végrehajtásához szükséges emberi erőforrásokat és információtechnológiát. Az EGSZB továbbá szükségesnek tartja a nemzeti adóhatóságok kötelező automatikus információcsere által érintett személyzetének képzését, nemcsak annak érdekében, hogy képesek legyenek helyesen használni az Európai Bizottsággal közösen készített formanyomtatványokat, amelyek elősegítik majd az információcserét, hanem azért is, hogy bevezessék azokat a központi nyilvántartásba, amelyeket az Európai Bizottság fog kezelni.

4.6. A 2013-ban végrehajtott, valamint a jelen irányelvtervezet által tervezett módosítások nyomán a 2011/16/EU irányelv információcserét ír elő a magánszemélyekre és még inkább a jogi személyekre vonatkozóan nyilvántartásba vett minden fő jövedelemtípus esetében. Ez azt jelenti, hogy a tagállamok információkkal rendelkeznek majd az Európai Unió területén szerzett jövedelmekkel kapcsolatban. Az agresszív adótervezést támogató vállalatok által létrehozott konstrukciók sok esetben az EU-n kívüli joghatóságokkal vagy területekkel függnek össze. Mivel az Európai Bizottság által benyújtott jelenlegi irányelvjavaslat nagyratörőbb, mint az OECD szintjén folyó tárgyalások tárgyát képező BEPS (adóalap-erózió és nyereségátcsoportosítás) standardra vonatkozó projekt, az EGSZB azt ajánlja az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak, hogy fokozzák az együttműködésre irányuló erőfeszítéseket, hogy a BEPS, valamint az AEOI valóban globális standardok legyenek.

4.7. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság javaslatát a (megtakarítások adóztatásáról szóló – *Savings Directive*) 2003/48/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről. Amint fentebb kifejtettük, a 2014/107/EU tanácsi irányelv, amely módosítja a 2011/16/EU tanácsi irányelvet, gyakorlatilag minden pénzügyi termékre kiterjed, beleértve azokat is, amelyek a megtakarítások adóztatásáról szóló irányelv hatálya alá tartoznak. Ezen irányelvjavaslat célja, hogy megelőzze a számlainformációk cseréjére vonatkozó két standard párhuzamos alkalmazását. Ily módon az adózás területén egyszerűsödik a szabályozás, és nő az átláthatósága is.

Kelt Brüsszelben, 2015. május 27-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Henri MALOSSE